

praksis, om hvilken det af Kommissionen erkendes, at Justitsministeriet vistnok maa siges ved denne i det hele med kraftig Haand at have værnet om Familiernes Ret.

Idet foranstaaende Lovforslag nu fremtræder som et Forsøg paa at løse denne Opgave, vil det ses, at det, naar det sammenholdes med de tidligere fra anden Side fremkomne Udkast om dette Emne, i ikke ringe Grad er paavirket af de af Kommissionen udtalte Grundfættninger angaaende den Retning, i hvilken den tilstræbte Navneforbedring bør gaa.

Som tilegnelige nævner Lovforslaget først 1) følgende Stednavne, nemlig Navnet paa nordiske Landsdele, Der, Sogne, Byer og saadanne Samlinger af Gaarde og Huse, der ere kendte under et fælles Navn. Ved at anerkende denne Navnekilde stadfæster man ikke blot en sædvansmæssig Navnedannelse af stor Betydning, men handler ogsaa i fuld Overensstemmelse saavel med Princippet i Rancelli-Cirkulære af 4de Oktober 1828 som med den faste Bevillingspraksis, der i en Arrække er fulgt. Idet Navnene paa enkelte Ejendomme ikke ere medindbefattede under denne Regel, men under de nedenfor angivne Betingelser ere forbeholdte Gjærne, vil der for saa vidt ikke af Hensyn til andres velerhvervede Rettigheder kunne rejstes Betænkelse ved den foreslaede Regel; og med Hensyn til den Vængstelse, som maatte kunne skrives sig fra Hensynet til Bærere af Navne, der tillige ere Stednavne af den ovenanførte Art, bemærkes, at et Navnemønopol ikke stonnes grundet, hvor Navnekilden er af en saa rummelig og for mange lige nærliggende Natur som i disse Tilfælde og ej heller er ydet ved den hidtilværende Bevillingspraksis. Naar Kommissionen ved i øvrigt at fremhæve Stednavne som et tjenligt Navnestof særlig gør opmærksom paa, at medens Landsby-, Sogne- og tildeels Gaardnavne alt ere temmelig stærkt beslaglagte, ville ny og ypperlige Navne kunne faas af Agerstifter og Vænger, Høje og Sættninger, som ere kendte af Stedets Beboere eller kunne fremdrages af de gamles Erindring, af Udstiftningsakter eller lignende, fortjener denne Anvisning utvivlsomt at blive bekendt i videre Kredse, men da dette Navnestof er mindre let at kontrollere, bør det formentlig rettest være Genstand for Udnyttelse ad Bevillingsvejen og paa den straks nedenfor anførte Maade.

Som tilegnelige nævnes dernæst 2) de Navne, der ere opførte paa en Fortegnelse over saadanne, med dansk Sprogtonne stemmende Navne, som ved Justitsministeriets Foranstaltning snarest muligt bliver at ud-

arbejde af dertil antagne sagkyndige under fornødent Hensyn til ikke at tilsidejætte berettigede Navneinteressjer. Paa denne Maade vil der kunne banes Vej for en stor Del af de gode folkelige Navne, der ifølge Kommissionens Undersøgelser forefindes eller i tidligere Generationer have været i Brug i endnu større Omfang, end man hidtil almindelig har vidst, og som kun i usfuldstændig Grad ville kunne naa frem til Godkendelse gennem den straks nedenfor omhandlede Regel om Optagelse af Tilnavne. Det er klart, at her er et Omraade, paa hvilket sagkyndig Bistand vil være aldeles fornøden. For saa vidt en Ytring i Kommissionens Betænkning kunde fremkalde den Forestilling, at man fra Sagkundskabens Side maatte være Betænkkelig ved at overtage det Hverv at hyde en saadan Bistand, maa det fremhæves, at her jo ikke, saaledes som paa det paagældende Sted i Betænkningen, er Tale om at forfatte en udtømmende Liste over de brugelige Navne, som kunne øses af Navnekilderne. Her er kun Tale om at afatte en Fortegnelse, større eller mindre, alt efter de Forarbejders Omfang, som der vil være Lejlighed til foruden de alt iværksatte Undersøgelser at foretage, over et Forraad af Navne, som bør kunne tilegnes. At der kan være mange flere, betyder blot, at Resten maa være Genstand for Bevilling (§ 8). Forholdet bliver altsaa kun det, at der paa Forhaand, under en samlet Overvejelse og med eget Initiativ fra Sagkundskabens Side i et vist Omfang foretages det Arbejde og fældes det Skøn, som det ellers ifølge § 8 vilde blive Opgaben at iværksætte senere, sporadisk og paa Foranledning af indkomende Ansøgninger. At en saadan Navnefortegnelse fremkommer ved offentlig Initiativ, vil dernæst have den særlig ønskelige Virkning, at Kundskab derved i vide Kredse udbredes om gode folkeejendommelige Navne, saaledes at de, der ønske Navneforandring, herigennem faa en Vejledning, som kan bidrage til at højne den almindelige Karakter af det Navnestof, som Reformen vil udbrede i Befolkningen.

Afgang til Godkendelse skal dernæst efter Lovforslaget staa aaben med Hensyn til 3) det Navn, som vedkommendes Fader og Bedstefader paa fædrene eller mødrene Side have benyttet som Tilnavn til deres Slægtnavn paa en saadan Maade, at de have været almindelig kendte i den paagældende Egn under dette Navn. Vi staa her ved den Kilde til Navneforbedring, som det saavel under det tidligere Arbejde for Navne-reformen som under Kommissionens Overvejelse har været en Hovedopgave at staffe